

ناشر می‌شود، شبیه سهام عادی بوده و از این لحاظ که جریان‌های نقدی دوره‌ای ثابتی (سود تقسیمی) را پرداخت می‌کند، شبیه اوراق قرضه است. سهام ممتاز اغلب به دو شکل سهام ممتاز جمع‌شونده و سهام ممتاز غیرمشارکتی است (Saunders, 1949).

۱-۲) سهام ممتاز غیرمشارکتی (No participative preferred stock)

به این معناست که سود تقسیمی سهام ممتاز بدون توجه به افزایش یا کاهش سود شرکت ناشر ثابت است.

۲-۲) سهام ممتاز جمع‌شونده (Cumulative preferred stock)

به این معناست که هرگونه سود تقسیمی معوق و پرداخت‌نشده سهام ممتاز باید قبل از پرداخت هرگونه سود تقسیمی سهام عادی پرداخت شود.

تأمین مالی بلند مدت

منابع تأمین مالی بلندمدت شرکت‌ها عبارتند از: اوراق قرضه سهام که مورد اول جزء اوراق بهادار با درآمد ثابت و مورد آخر جزء اوراق بهادار با درآمد متغیر محسوب می‌شود. سهام عادی و سهام ممتاز دو نوع سهامی هستند که شرکت‌های سهامی می‌توانند صادر کنند. در تأمین مالی از طریق سهام عادی، شرکت‌ها خود اقدام به انتشار سهام جدید کرده و از محل آورده نقدی سهامداران سرمایه فعلی را افزایش می‌دهند (قالیباف‌اصل، ۱۳۹۵).

بازار اولیه و ثانویه سهام

بازار اولیه (Primary Market)

به بازارهایی گفته می‌شود اطلاق می‌شود که شرکت‌ها به وسیله آن‌ها و با انتشار سهام جدید به افزایش سرمایه خود اقدام می‌کنند. سهام جدید به منظور تأمین نیازهای مالی ناشر و در ازای دریافت وجوه مالی به سرمایه‌گذاران اولیه

Stock Market

بازار سهام این امکان را برای تأمین‌کنندگان وجوه مالی فراهم می‌کند که بتوانند به صورت کارا و ارزان در سهام شرکت‌های سهامی عام (مصرف‌کنندگان وجوه مالی) سرمایه‌گذاری کنند. در مقابل، مصرف‌کنندگان وجوه مالی (شرکت‌ها) حق مالکیت در شرکت را به تأمین‌کنندگان وجوه مالی اعطا کرده و در قالب سود تقسیمی، جریان‌های نقدی را به آن‌ها پرداخت می‌کنند. بنابراین، سهام شرکت‌ها به عنوان یکی از منابع تأمین مالی شرکت به کار می‌رود.

اوراق بهادار بازار سهام (Securities)

نوعی ابزار مالی است که دارای ارزش مالی است. همچنین، نشان‌دهنده مالکیت یک نهاد یا شرکت و متضمن حقوق مالی برای دارندگان آن است.

۱) سهام عادی (Common stock)

سهام عادی نشان‌دهنده مالکیت در یک شرکت است. از ویژگی‌های سهام عادی این است که سود متغیر از شرکت دریافت می‌کند. ادعای سهامداران عادی در مورد سود باقی‌مانده و سهم باقیمانده از دارایی‌ها در صورت تسویه شرکت است. سهامداران در دریافت سود خود در اولویت بعدی در مقایسه با دارندگان اوراق قرضه و سهامداران ممتاز هستند. بنابراین، ریسک آن‌ها در مقایسه با اوراق قرضه و سهام ممتاز بالاست. در مقابل، سهام عادی برای شرکت ریسکی ندارد. سهامداران عادی دارای حق قانونی برای کنترل مدیریت و حق رأی در شرکت هستند (قالیباف‌اصل، ۱۳۹۵).

۲) سهام ممتاز (Preferred stock)

سهام ممتاز یک ورقه بهادار دورگه است، چراکه از ویژگی‌های اوراق قرضه و سهام عادی برخوردار است. سهام ممتاز از این لحاظ که سبب ایجاد ادعای مالکیت بر شرکت

در ایران نیز بازار سهام به بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران تقسیم می‌شوند (مادورا، ۱۳۸۸).

(تأمین‌کنندگان وجوه مالی) فروخته می‌شود (1949, Saunders).

بازار ثانویه (secondary markets)

به بازارهایی گفته می‌شود که در آن‌ها سهامی که در گذشته منتشر و معامله شده‌اند به وسیله سرمایه‌گذارها خرید و فروش می‌شود. زمانی که مبادله‌ای در بازار ثانویه سهام رخ می‌دهد، وجوه مالی اغلب از طریق شرکت کارگزاری یا شرکتی که نقش واسطه بین خریدار و فروشنده را ایفا می‌کند، مبادله می‌شود (مادورا، ۱۳۸۸).

کتاب‌شناسی

قالیباف‌اصل، حسن (۱۳۹۵). مدیریت مالی، تهران: انتشارات پوران پژوهش.

مادورا، جف (۱۳۸۸). بازارها و نهادهای مالی، ترجمه ابراهیم عباسی و علی آدوسی، تهران: دانشگاه تهران.

احمدی، موسی و موسوی، سیدمحسن (۱۳۹۵). بازار، نهادها و ابزارهای مالی، انتشارات بورس.

Saunders, A. Cornett, M.M. (1949). *Financial markets and institutions*, New York, NY: McGraw-Hill/Irwin.

حسن قالیباف‌اصل

هیئت علمی گروه مدیریت دانشگاه الزهرا (س)

شقایق محبوبی‌زاده

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه الزهرا (س)

بورس سهام

بازار سهام به بورس و فرابورس (خارج از بورس) تقسیم می‌شوند (احمدی و موسوی، ۱۳۹۵):

بورس

بورس نهاد سازمان‌یافته‌ای است که از جمله نهادهای عمده و اساسی در بازار سرمایه محسوب می‌شود. بازار بورس مکانی است که در آن سهام شرکت‌های گوناگون تولیدی، خدماتی و سرمایه‌گذاری دادوستد می‌شود.

فرابورس

فرابورس بازار بدون مرکزیت مشخص است، یعنی مکان فیزیکی خاصی برای آن در نظر گرفته نمی‌شود و شرکت‌کنندگان از طریق تلفن یا ابزارهای الکترونیکی دیگر خرید و فروش را انجام می‌دهند. می‌توان گفت قوانین استاندارد اقلام مورد مبادله در بازار فرابورس از انعطاف‌پذیری بیشتری برخوردار است.

سه بازار عمده سهام ایالات متحده آمریکا عبارتند از: بورس سهام نیویورک (NYSE)، بورس سهام آمریکا (AMEX) و سیستم کامپیوتری متعلق به انجمن ملی معامله‌گران اوراق بهادار (NASDAQ)، (Saunders, 1949).